

УДК 657

Сафоев А.К.

Інституту підприємництва та сервісу

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОВГОСТРОКОВИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Розглянути державне регулювання довгострокових регіональних інвестиційних проектів.

Ключові слова: державне регулювання, інвестиції, довгострокові регіональні інвестиційні проекти.

Safoev A.

STATE REGULATION OF TERM REGIONAL INVESTMENT PROJECTS

Consider the state regulation of long-term regional investment projects.

Key words: government regulation, investment, long-term regional investment projects.

Сафоев А.К.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ДОЛГОСРОЧНЫХ РЕГИОНАЛЬНЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ

Рассмотреть государственное регулирование долгосрочных региональных инвестиционных проектов.

Ключевые слова: государственное регулирование, инвестиции, долгосрочные региональные инвестиционные проекты.

Постановка проблеми в загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Під довгостроковим регіональним інвестиційним проектом розуміється проект, в якому визначені напрями і способи вкладання грошових коштів з метою отримання прибутку. Інвестиційні проекти можна класифікувати за різними ознаками, в тому числі за строками реалізації, за масштабами, за напрямками підприємницької діяльності, за складністю тощо.

Регіональні інвестиційні проекти, що передбачають довгостроковий період реалізації, як правило, запускаються в сфері

Сафоев А.К.

енергетики та нерухомості. Також це можуть бути транспортні інвестиційні проекти.

Основні етапи будь-якого регіонального інвестиційного проекту полягають у розробці концепції, вкладанні інвестиції та отриманні економічної чи соціальної вигоди. Реалізація регіонального інвестиційного будівельного проекту передбачає будівництво будівель і споруд з подальшим їх використанням у рамках інвестиційних проектів. Так справа йде в нерухомості. Транспортні інвестиційні проекти припускають таку ж схему реалізації. В енергетиці передбачається будівництво електростанцій і ліній електропередач з метою постачання електрикою окремих територій .

Посилення ролі держави в інвестиційній сфері має бути націлене на підвищення ефективності державної інвестиційної політики, при збереженні ринкових свобод і стимулюванні приватних інвестицій [1, с. 174]. У Республіці Таджикистан існують значні інвестиційні потреби у сфері інфраструктури та комунальних послуг . Більш конкретно, витрати на інфраструктуру з державного бюджету необхідно різко підняти. Їх неможливо задовольнити лише з державного бюджету та зовнішньої допомоги. Тому здійснення інвестиційних проектів в регіонах країни розподілено не рівномірно, та в основному інвестиційні проекти припадають на інфраструктурні промислові регіони країни.

Деякі довгострокові регіональні інвестиційні проекти можуть бути ефективними в агрегованому вигляді, тобто, з точки зору загальних витрат і доходів, але не привабливими для інвестора через надмірне оподаткування або високий ступінь прийнятого ризику. Тому важливо створити для інвестора таке економічне середовище, зокрема, нормативно-правову базу, яка була б адаптована до мінливих умов реалізації проектів.

Головна мета створення довгострокових регіональних інвестиційних проектів, як правило, відображається в його назві. У той же час будь-який довгостроковий регіональний інвестиційний проект являє собою ієрархію цілей, до яких можна віднести прагнення інвестора досягти певних результатів у встановлені терміни при мінімально можливих витратах. Досягнення певних результатів відносяться до основних цілей, а терміни і витрати – другорядні. Поставлені в проекті цілі можуть змінюватися протягом терміну реалізації проекту. Аналіз довгострокових регіональних інвестиційних проектів починається з вибору варіанта найбільш вигідного вкладання грошових коштів. Довгострокові регіональні інвестиційні проекти

визнаються доцільними, якщо прибутковість і рентабельність від вкладень в даний об'єкт перевищують прибутковість і рентабельність від вкладень в інші об'єкти.

Цілі статті. Розглянути державне регулювання довгострокових регіональних інвестиційних проектів.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Аналізуючи методологічні і практичні сторони особливостей державного регулювання та проблеми залучення інвестиції в довгострокові регіональні інвестиційні проекти Республіки Таджикистан можна відзначити, роль і значення довгострокових регіональних інвестиційних проектів у рамках Програми державних інвестицій (далі ПДІ) на 2012 – 2014 рр.

Вклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Уряд держави і державні міністерства та відомства при прийнятті інвестиційних проектів в рамках ПДІ роблять ставки на залучення кредиту від різних міжнародних і регіональних фінансових організацій і урядів іноземних держав. Якщо подивитися і проаналізувати останні прийняті ПДІ, то на певному періоді часу держава приймає кредити не тільки від міжнародних та регіональних фінансових організацій, а й від урядів іноземних держав, чого держава повинна побоюватися. Тому що в майбутньому іноземні держави, використовуючи свої пріоритети до співвідношення зовнішнього боргу запозичення Республіки Таджикистан, зможуть використовувати свої «ігрові політики».

Так як, метою нашого дослідження є аналіз довгострокових регіональних інвестиційних проектів, то пріоритетні інвестиційні проекти в рамках ПДІ на 2012 – 2014 роки можуть стати прикладом аналізу, який наведено в табл. 1.

Аналізуючи дані таблиці можна зробити висновок, що з 99 реалізованих інвестиційних проектів у рамках ПДІ на період 2012–2014 роки, тільки 11 інвестиційних проектів є довгостроковими проектами. Всі довгострокові регіональні інвестиційні проекти здійснюються понад п'ять років і крім одного довгострокового інвестиційного проекту всі інші є чинними з забезпеченням фінансування.

Реалізація довгострокових регіональних
інвестиційних проектів по регіонах Республіки Таджикистан
у рамках пдї на період 2012 – 2014 рр.

№	Назва проекту	Термін проектів	Республіка нське значення	ГБАО	Согдійська область	Хатлонська область	Душанбе	РРП
1	Проект "Реконструкція і продовження будівництва середніх шкіл (2 фаза)	2003–2012 рр.						•
2	Проект розвитку виробництва сільськогосподарської продукції і управління вододілом річок	2004–2012рр.	•					
3	Проект водопостачання міста Душанбе	2004–2012 рр.					•	
4	Проект "Будівництво і оснащення міжрайонної багатопрофільної лікарні Хатлонської області устаткуванням" ((р. Дангара)	2006–2012рр.				•		
5	Проект по відновленню бавовняного сектора	2007–2012 рр.	•					
6	Проект стійкого розвитку бавовняного сектора	2007–2012 рр.	•					
7	Будівництво автомобільної дороги Куляб-Калаї Хумб	2007–2014рр.		•				
8	Реконструкція автодороги Душанбе-Чанак	2007–2012рр.	•					
9	Проект "Розвиток сільської місцевості"	2008–2014 рр.						•
10	Проект "Будівництво п'яти середніх шкіл і придбання устаткування"(2фаза)	2008 – 2014рр.	•					

Продовження табл. 1

11	Відновлення рослинництва, що містить ефірні олії і подальша організація парфюмерної промисловості в Республіці Таджикистан	2009– 2014 рр.						•
12	Сума		358,4	92,9		20,6	12,94	44,9
	ВСЬОГО		5	1		1	1	3

Джерело: Таблиця створена автором на основі розрахунку Державної програма інвестицій, грантів та капітального будівництва на 2012–2014 роки, від 3 грудня 2011р, – № 578.

У рамках довгострокових інвестиційних проектів у ПДІ на період 2012–2014 р. проект «Відновлення рослинництва, що містить ефірні масла і подальша організація парфюмерної промисловості в Республіці Таджикистан», метою якого є напрями розвитку сільськогосподарської галузі не знайшов свого донора. Проект ґрунтується на здійсненні відновлення та підвищення ефективності використання ресурсів.

Якщо розподілити процес реалізації довгострокових інвестиційних проектів за регіонами країни, то з 11 довгострокових інвестиційних проектів 5 проектів на суму 358 400 000 доларів США або 45,46 % поширюються і реалізуються по всьому регіону країни, 3 довгострокових інвестиційних проекти припадає на РРП на суму 44,9 мільйонів доларів США або 27,27 %, 1 довгостроковий інвестиційний проект у ГБАО на суму 92,9 мільйонів доларів США або 9,09 %, 1 довгостроковий інвестиційний проект направлений в Хатлонську область на суму 20,6 мільйона доларів США або 9,09 % і 1 довгостроковий інвестиційний проект у м. Душанбе на суму 12,94 мільйонів доларів США або 9,09 %. У Согдійській області не намічається реалізація жодного довгострокового інвестиційного проекту.

Розглядаючи довгострокові регіональні інвестиційні проекти в секторах народного господарства, доцільно оцінювати ефективність і ризику з точки зору як мінімум двох сторін, залучення в цей процес – інвестора і держави. В якості інвестора можуть виступати декілька різних міжнародних, регіональних фінансових організацій, уряди іноземних держав, а також Хукуматом районів та державні структури, кожна з яких характеризується своїм ставленням до ризику та адаптації. В якості держави виділення кошти з державного бюджету.

При прийнятті довгострокових регіональних інвестиційних проєктів держава особливо приділяє увагу паралельного розвитку регіонів країни.

Отже, критеріями оцінки аналізу довгострокових регіональних інвестиційних проєктів даної проблеми, є наступні висновки:

- високі або середні ризики проєкту;
- інвестиційна привабливість проєкту;
- відсутність проєкту вимогам стандартів економічної ефективності;
- пропрацьованість інвестиційного проєкту відповідно представленого бізнес–плану та фінансової моделі проєкту вимогам інвестора;
- кожен довгостроковий регіональний інвестиційний проєкт, крім залучених зовнішніх засобів, повинен ще мати і зовнішні гранти.

Висновки. Таким чином, аналізуючи особливості державного регулювання та проблеми залучення інвестицій в довгострокові регіональні інвестиційні проєкти можна відзначити, що регіони країни розвиваються нерівномірно, тому Уряд Республіки Таджикистан зобов'язується на паралельному поділі залучених іноземних інвестицій, особливо у створенні та реалізації довгострокових інвестиційних проєктів по регіонах країни. За загальним аналізом реалізованих інвестиційних проєктів у рамках ПДІ видно, що держава, насамперед, шукає донорів для довгострокових інвестиційних проєктів, а не для короткострокових або середньострокових. Так як довгострокові інвестиційні проєкти за регіонами у різних галузях народного господарства мають характер довгострокового капіталовкладення.

1. Быстров О.Ф. Управление инвестиционной деятельностью в регионах Российской Федерации. М.: Окей книга, 2010. – С. 174.
2. Государственная программа инвестиций, грантов и капитального строительства на 2012–2014 годы, от 3 декабря 2011г., – № 578.